

[Práce a mzda \(/\)](#) [Pracovní úrazy \(/kategorie/pracovni-urazy/\)](#)

Kazuistiky pracovních úrazů a nehod vzniklých při výkonu práce - XIX. Nesprávně postavené lešení s následkem pádu zaměstnance (/clanky/kazuistiky-pracovnich-urazu-nehod-vzniklych-pri-vykonu-prace-xix-nespravne-postavene-leseni)

[PRACOVNÍ ÚRAZY \(/KATEGORIE/PRACOVNI-URAZY/\)](#)

# Kazuistiky pracovních úrazů a nehod vzniklých při výkonu práce - XIX. Nesprávně postavené lešení s následkem pádu zaměstnance

XIX. Nesprávně postavené lešení s následkem pádu zaměstnance

8. 8. 2020 [JUDr. Petr Kožmín, LL.M., MBA\(/autori/judr-petr-kozmin-llm-mba/\)](#)

**Popisované kazuistiky v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci představují víceméně smutné reálné příběhy, jejichž vyústěním je zpravidla újma na životě a zdraví, případně i smrt člověka. Pokud k tomu dojde, pak šetřením a případně znaleckým posuzováním často docházíme k tomu, že hlavní příčinou bývá nedbalost na straně zaměstnavatele nebo zaměstnance při dodržování právních a ostatních předpisů a pokynů v oblasti BOZP.**

Velice často zaměstnavatelé i zaměstnanci řeší problematiku zajištění BOZP pouze formálně, tzv. papírově, a prostě spoléhají na to, že se nic

nestane. I tato kauza je smutným příběhem - příběhem bývalých spolužáků, dlouholetých kolegů a přátel, kteří úspěšně spolupracovali téměř 20 let. Jednoho dne však přišlo něco, s čím nepočítali.

## **Popis události**

Událost se odehrála v jednom malém městečku při rekonstrukci střechy budovy mateřské školy. Rekonstrukci prováděla firma pana Romana. Z hlediska památkářů se jednalo o památkově chráněnou budovu, jejíž fasádu bylo potřeba zkontrolovat. Toho dne tedy přijely na kontrolu stavu budovy dvě pracovnice památkového úřadu, Markéta a Lucie. Nejdříve šly vnitřkem budovy, aby se podívaly na střechu, kde prováděly fotodokumentaci štítů. Poté chtěly provést fotodokumentaci fasády. Na budově však probíhala stavební rekonstrukce a bylo u ní postaveno lešení. Montáž lešení provedla firma pana Tomáše.

Pracovnice památkového ústavu tedy požádaly stavbyvedoucího Romana, zda by mohly vystoupit na lešení a provést kontrolu fasády budovy. Roman jim to dovolil a přistavil jim k lešení žebřík. Markéta s Lucií tedy začaly provádět kontrolu. Po chvíli se ozval výkřik paní Markéty. Stalo se, Lucii se udělalo na lešení nevolno, ztratila rovnováhu a spadla z lešení z výšky asi 8 metrů. Pád skončil tragicky a ani okamžité ožívování nebylo úspěšné.

## **Postup a výsledky šetření**

Ze znaleckého zkoumání mj. vyplynulo, že pan Roman potřeboval za účelem opravy střechy objektu postavit lešení, proto telefonicky kontaktoval pana Tomáše. Před zahájením stavby spolu provedli její

zaměření. Lešení bylo na základě ústní domluvy postaveno. Protokol o předání a převzetí lešení byl podepsán až následující den po jeho montáži, tedy dodatečně. S fyzickou kontrolou lešení se již nikdo nezatěžoval.

Při následné kontrole lešení po úrazu bylo zjištěno, že lešení nebylo řádně opatřeno dvoutyčovým zábradlím se zarážkou u podlahy lešení, mezi okrajem lešení a lícem objektu byla mezera 1030 mm, oproti stanovenému požadavku maximálně 250 mm, respektive 400 mm, kdy by muselo být použito minimálně jednotyčové zábradlí. Dalším nedostatkem bylo to, že nebyla zajištěna tzv. prostorová tuhost a stabilita dílcového lešení, když pod sloupkem rámu dílcového lešení byly použity vrstvené podklady v rozporu s normovým požadavkem a požadavkem návodu od výrobce. Dále nebylo provedeno tzv. diagonální zpevnění lešení maximálně po 5 polích, když toto vzepření bylo provedeno u prvního pole od chodníku pro pěší a v dalších sedmi polích již nebylo provedeno žádné další diagonální vzepření, neboť výška dílcového lešení byla 10,5 metru. Dalším nedostatkem bylo, že nebylo provedeno řádné ukotvení lešení, když rozměry mezi jednotlivými kotvicími místy neodpovídaly požadavkům návodu od výrobce ani normovým požadavkům, a dále nebylo provedeno kotvení nejspodnější ukotvovací roviny na každý vertikální rám.

Nedostatkem bylo i to, že byly jako kotvy použity jiné druhy materiálu a typy výrobku, než je dílcové lešení. Další z mnoha vad bylo i to, že přístup (výstup) do prvního patra lešení byl zajištěn prostřednictvím žebříku z venkovní boční strany lešení, a to z místa chodníku, po kterém se běžně

tak byl užíván v rozporu s požadavky návodu od výrobce. Dále bylo porušeno ustanovení normových požadavků, podle kterých musí být přístup uvnitř podlahové plochy lešení nebo uvnitř rozšíření lešení v jednom poli anebo přistavenou výstupovou věží.

Z hlediska BOZP je v případě lešení významné také to, jakým způsobem probíhá předání a převzetí mezi zhotovitelem tohoto lešení a jeho následným uživatelem. Zásadně však platí, že lešení lze užívat pouze po jeho náležitém předání odborně způsobilou osobou odpovědnou za jeho montáž, tedy panem Tomášem, a převzetí do užívání osobou odpovědnou za jeho užívání, tedy panem Romanem. Odpovědnou osobou za užívání lešení se po uskutečněném předání a převzetí lešení stal pan Roman. Ten však písemně převzal lešení, které nebylo postaveno v souladu s návodem výrobce. Dále bylo zjištěno, že i zadavatel stavby, kterým zde bylo město, rovněž porušil své stanovené povinnosti z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Nezajistil totiž zpracování plánu BOZP, který měl být v tomto případě zpracován, neboť na stavbě byly vykonávány práce a činnosti, které vystavovaly fyzické osoby zvýšenému ohrožení života a zdraví. Prováděcí právní předpis stanoví povinnost jejího zpracování, pokud se jedná o provádění stavebních prací ve výšce nad 10 metrů.

### **Jaká byla zjištěna porušení BOZP**

V rámci znaleckého zkoumání bylo zjištěno porušení předpisů v oblasti BOZP u všech účastníků celé této kauzy, tedy u pana Tomáše, který prováděl montáž lešení, u pana Romana (stavbyvedoucího), u zadavatele stavby, kterým bylo město, ale i u postižené paní Lucie.

## Porušení BOZP na straně subdodavatele

**Pan Tomáš**, jako odborně způsobilá osoba odpovědná za montáž lešení, nepostupoval především v souladu s průvodní dokumentací (návodem od výrobce) dle části I bod 3 a části VII bod 1 a 4 písm. b), c) a d) přílohy k nařízení vlády č. 362/2005 Sb. ([/predpisy/3622005-sb](#)), o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky, a neprovedl montáž konstrukčně správně (použití nevhodného podkladového materiálu pod sloupkem rámu, neprovedení řádného diagonálního zpevnění lešení, nevhodně provedené kotvení lešení, použití nevhodného spojovacího materiálu), nepřijal technická ani organizační opatření k zabránění pádu zaměstnanců z výšky, propadnutí nebo sklouznutí. Lešení nebylo náležitě opatřeno po celé ploše zarážkou u podlahy lešení.

Dále nezajistil, aby byly volné okraje lešení řádně vybaveny odpovídajícím ochranným zábradlím, tedy zábradlím, které by bylo složeno z horní a střední tyče (chyběly střední tyče). Pan Tomáš porušil např. ustanovení § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 309/2006 Sb. ([/predpisy/3092006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-4](#)), o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, v platném znění, podle kterého byl povinen zajistit, aby mj. technická zařízení byla z hlediska BOZP vhodná pro práci, při které budou používána a vybavena ochrannými zařízeními, která chrání život a zdraví zaměstnanců. Dále nepostupoval podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 309/2006 Sb. ([/predpisy/3092006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-5](#)), podle kterého je zaměstnavatel mj. povinen organizovat práci a stanovit pracovní postupy tak, aby byli zaměstnanci chráněni proti pádu nebo zřícení.

## Porušení BOZP na straně stavbyvedoucího

**Pan Roman**, stavbyvedoucí, převzal od pana Tomáše na základě předávacího protokolu nesprávně postavené lešení, ale potvrdil svým podpisem, že montáž lešení byla provedena v souladu s návodem od výrobce a podle jeho požadavku. Dále nezajistil, aby provoz lešení probíhal v souladu s návodem od výrobce a nepřijal jako uživatel a provozovatel lešení technická ani organizační opatření k zabránění pádu zaměstnance z výšky, jeho propadnutí nebo sklouznutí mj. dle požadavků část I bod 3 přílohy k nařízení vlády č. 362/2006 Sb.

(/predpisy/3622006-sb), a část VII bod 1 přílohy k výše uvedenému nařízení vlády. Lešení nebylo opatřeno řádně dvoutyčovým zábradlím se zarážkou u podlahy lešení, mezi okrajem podlahy lešení a lícem objektu byla mezera 1030 mm oproti požadavku maximálně 250 mm, respektive 400 mm, kdy by muselo být použito minimálně jednotyčové zábradlí.

Dále provozoval a užíval lešení, které nebylo zhotoveno konstrukčně správně (nevhodný podkladový materiál pod sloupkem rámu, nesprávné diagonální zpevnění lešení, nevhodně provedené kotvení lešení, nevhodný spojovací materiál). Taktéž nezajistil provoz v souladu s návodem výrobce a s požadavky právních předpisů, když byl přístup do prvního patra lešení zajištěn z venkovní boční strany z místa, kde se běžně pohybovali chodci. K tomu používal žebřík, který nebyl součástí lešení. Přístup na lešení musí být s využitím šikmých žebříků nebo schodiště a musí být uvnitř podlahové plochy, uvnitř rozšíření pracovního lešení v jednom poli nebo skrze přistavenou výstupovou věž. V neposlední řadě pan Roman jako uživatel a provozovatel lešení umožnil vstup svým

nesplňovalo požadavky právních a ostatních předpisů v oblasti bezpečnosti práce.

Roman porušil mj. ustanovení § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 309/2006 Sb. (/predpisy/3092006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-4), kdy byl povinen zajistit, aby technické zařízení bylo z hlediska BOZP vhodné pro práci, při které bude používáno. Technické zařízení musí být mj. vybaveno ochranným zařízením, které chrání život a zdraví zaměstnanců. Rovněž nedodržel povinnost zakotvenou v ustanovení § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 309/2006 Sb. (/predpisy/3092006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-5), kdy byl povinen organizovat práci a stanovit pracovní postupy tak, aby byli mj. zaměstnanci chráněni proti pádu nebo zřícení. Stále ve vztahu k jeho zaměstnancům platí dle ustanovení § 101 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb. (/predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-101), zákoník práce, v platném znění, že zaměstnavatel je povinen zajistit bezpečnost a ochranu zdraví při práci s ohledem na rizika možného ohrožení života a zdraví, která se týkají výkonu práce. Zaměstnavatel však dle ustanovení § 101 odst. 5 zákona č. 262/2006 Sb. (/predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-101), zodpovídá i za další fyzické osoby, které sice nejsou jeho zaměstnanci, ale zdržují se s jeho vědomím na jeho pracovištích. A na to se mnohdy v praxi zapomíná.

## **Porušení BOZP na straně zadavatele**

**Zadavatel (investor)**, kterým bylo město, rovněž porušil svoji povinnost zadavatele stavby, když nezajistil zpracování plánu BOZP ve smyslu ustanovení Přílohy č. 5 k nařízení vlády č. 591/2006 Sb.

 predpisy/5912006-sb), o bližších minimálních požadavcích na

bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích. Z hlediska požadavků BOZP platí, že pokud jsou na stavbě vykonávány práce a činnosti vystavující fyzické osoby zvýšenému ohrožení života nebo poškození zdraví, pak tato povinnost zadavateli stavby vzniká. Stavební práce byly totiž vykonávány ve výšce nad 10 metrů.

## **Porušení BOZP na straně poškozené**

Ovšem i sama **poškozená paní Lucie** porušila právní předpisy v oblasti BOZP. Ačkoliv se podle předložené dokumentace jednalo o prokazatelně vyškolenou osobu, která věděla, jak se má pohybovat po lešení, a věděla, jaké základní ochranné prvky lešení má mít, na toto lešení přesto vstoupila a nedbala tak o svoji vlastní bezpečnost. Dále bylo zjištěno, že ačkoliv měla od zaměstnavatele přiděleny osobní ochranné pracovní prostředky (pevná obuv, výstražná vesta, ochranná přilba), tak při výstupu a chůzi po stavbě na lešení nepoužila ochrannou přilbu. Porušila tak mj. ustanovení § 106 odst. 4 písm. c) (</predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-106>), a d) zákona č. 262/2006 Sb. (</predpisy/2622006-sb/text?effect=31-12-9999#ss-106>), podle kterých je každý zaměstnanec povinen mj. dbát podle svých možností o svou vlastní bezpečnost. Zaměstnanec je povinen dodržovat právní a ostatní předpisy a pokyny zaměstnavatele k zajištění BOZP, s nimiž byl v rámci školení řádně seznámen, a dále je povinen používat stanovené osobní ochranné pracovní prostředky.

## **Kdo byl odpovědný za smrtelný pracovní úraz paní Lucie**



Uvedená kauza se samozřejmě dostala až k soudu, kde jako obžalovaní vedle sebe stáli Tomáš a Roman, bývalí spolužáci, kolegové a dlouholetí kamarádi. Smutná realita, ale i to se v praxi stává. Nejsmutnějším však zůstal ten fakt, že zcela zbytečně (z nedbalosti jiných) přišla paní Lucie o svůj život. V době smrtelného pracovního úrazu jí bylo pouze 28 let a byla těhotná. Celý život měla ještě před sebou. Soud shledal Tomáše i Romana vinnými a odsoudil je k podmíněnému trestu odnětí svobody a poměrně vysoké náhradě škody (nemajetkové újmy).

## **Jaká ponaučení si vzít na závěr a na co si dávat pozor**

Nespoléhat na to, že se přeci nemůže nic stát, když určitou činnost provádíme dlouhá léta a dosud se nic nestalo.

Dobře se seznámit s návodem od výrobce a snažit se jej vždy dodržovat a nepodceňovat jeho znalost.

Dodržovat právní a ostatní předpisy v oblasti BOZP (tedy i normové požadavky) týkající se montáže lešení.

Při předávání a přebírání lešení dbát na to, aby bylo smontováno zásadně podle požadavků od výrobce a v souladu s normovými požadavky, nezapomínat na provedení řádné fyzické kontroly tohoto lešení. Pozor na běžné (denní) kontroly lešení před zahájením prací.



[Vytisknout celý článek](#)



[Stáhnout článek jako PDF\(/print/pdf/node/12133\).](#)